

EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA

EUROSYSTEM

7. mája 2008

TLAČOVÁ SPRÁVA

ZVEREJNENIE KONVERGENČNEJ SPRÁVY ECB 2008

Európska centrálna banka (ECB) dnes zverejnila Konvergenčnú správu 2008, v ktorej hodnotí hospodársku a právnu konvergenciu desiatich členských štátov EÚ: Bulharska, Českej republiky, Estónska, Lotyšska, Litvy, Maďarska, Poľska, Rumunska, Slovenska a Švédska. Správa hodnotí, či uvedené krajiny dosiahli vysoký stupeň udržateľnej hospodárskej konvergenencie. Okrem toho posudzuje plnenie legislatívnych požiadaviek, ktoré musia národné centrálné banky týchto štátov splňať, aby sa mohli stať neoddeliteľnou súčasťou Eurosystemu (právna konvergencia).

Správa konštatuje, že niektoré krajiny dosiahli v posledných rokoch v oblasti hospodárskej konvergenencie pokrok, ale v mnohých krajinách vystúpili do popredia vážne problémy, najmä v podobe rastúcej inflácie. Hodnotenie jednotlivých konvergenčných kritérií v Konvergenčnej správe 2008 je nasledovné:

Cenová stabilita

V dvanásťmesačnom referenčnom období od apríla 2007 do marca 2008 bola referenčnou hodnotou kritéria cenovej stability úroveň inflácie 3,2 %. Bola vypočítaná pripočítaním 1,5 percentuálneho bodu k neváženému aritmetickému priemeru miery inflácie HICP za posledných dvanásť mesiacov na Malte (1,5 %), v Holandsku (1,7 %) a v Dánsku (2,0 %). Počas referenčného obdobia bola priemerná miera inflácie HICP pod referenčnou hodnotou na Slovensku a vo Švédsku, zatiaľ čo v Poľsku dosiahla úroveň referenčnej hodnoty. V ostatných siedmich krajinách inflácia HICP referenčnú hodnotu presiahla, pričom Bulharsko, Estónsko, Lotyšsko, Litva a Maďarsko zaznamenali mimoriadne vysoké odchýlky. Tento vývoj inflácie prebiehal väčšinou v prostredí dynamických hospodárskych podmienok, odrážal však aj vonkajšie faktory. Pokiaľ ide o domáci vývoj, v mnohých hodnotených krajinách prispel k inflačným tlakom rastúci domáci dopyt. Rýchly rast zamestnanosti v spojení s odlivom pracovných síl do ďalších krajín EÚ vedie v mnohých z hodnotených krajín k značnému zhoršovaniu situácie na trhu práce a tlaku na rast miezd. Najvýznamnejším externým faktorom rastu inflácie je

zvyšovanie cien energií a potravín, ktoré má značný dopad na väčšinu krajín strednej a východnej Európy.

Rozpočtová pozícia verejnej správy

Z desiatich hodnotených členských štátov sa na Českú republiku, Maďarsko, Poľsko a Slovensko v súčasnosti vzťahuje rozhodnutie Rady EÚ o existencii nadmerného deficitu. V roku 2007 však deficit vyšší ako 3 % HDP z týchto krajín zaznamenalo len Maďarsko. V Českej republike, Poľsku a na Slovensku bol deficit pod úrovňou 3 % HDP. Rozpočtový deficit zaznamenali v roku 2007 aj Litva a Rumunsko. Bulharsko, Estónsko a Švédsko naopak dosiahli v roku 2007 prebytok rozpočtového hospodárenia, zatiaľ čo rozpočet Lotyšska bol vyrovnaný. Pokiaľ ide o dlh verejnej správy, v roku 2007 referenčnú hodnotu 60 % HDP prekročilo len Maďarsko, v ostatných krajinách boli pomery dlhu nižšie.

Výmenný kurz

Spomedzi krajín hodnotených v tejto konvergenčnej správe sa na mechanizme ERM II v súčasnosti zúčastňujú Estónsko, Lotyšsko, Litva a Slovensko. Meny všetkých týchto krajín boli do ERM II pred hodnotením konvergencie zapojené viac ako dva roky, pričom počas sledovaného obdobia nebola devalvovaná centrálna parita žiadnej z nich. V marci 2007 však došlo k revalvácii centrálnej parity slovenskej koruny (podrobnejšie informácie sú uvedené nižšie).

Dlhodobá úroková miera

V dvanásťmesačnom referenčnom období od apríla 2007 do marca 2008 bola referenčná hodnota kritéria dlhodobých úrokových mier 6,5 %. Táto hodnota bola vypočítaná pridaním dvoch percentuálnych bodov k neváženému aritmetickému priemeru dlhodobých úrokových mier troch štátov, ktoré boli použité pri výpočte referenčnej hodnoty kritéria cenovej stability, t. j. Malty (4,8 %), Holandska (4,3 %) a Dánska (4,3 %). V priebehu referenčného obdobia boli priemerné dlhodobé úrokové miery Bulharska, Českej republiky, Lotyšska, Litvy, Poľska, Slovenska a Švédska pod hranicou referenčnej hodnoty. V Rumunsku a Maďarsku však dlhodobé úrokové miery počas referenčného obdobia referenčnú hodnotu prekračovali. Za Estónsko nie je harmonizovaná dlhodobá úroková miera k dispozícii, pretože krajina nemá rozvinutý trh s dlhopismi v estónskych korunách a úroveň dlhu verejnej správy je nízka.

Právna konvergencia

Z desiatich hodnotených členských štátov je iba litovská legislatíva plne zlučiteľná s požiadavkami zmluvy a štatútu pre tretiu etapu Hospodárskej a menovej únie. Slovenská legislatíva spĺňa požiadavky na nezávislosť centrálnej banky a právna integrácia Slovenska do Eurosystému sa v súčasnosti dokončuje. Estónska legislatíva

spĺňa požiadavky na nezávislosť centrálnej banky, avšak v oblasti právnej integrácie Estónska do Eurosystému sú určité problémy s nekompatibilitou.

Legislatíva Bulharska, Českej republiky, Lotyšska, Maďarska, Poľska, Rumunska a Švédska nespĺňa všetky požiadavky týkajúce sa nezávislosti centrálnej banky, resp. právnej integrácie do Eurosystému. Okrem toho legislatíva Bulharska, Českej republiky, Lotyšska, Maďarska, Poľska a Rumunska nie je v plnom súlade so zákazom menového financovania.

Slovensko

Slovensko sa v tejto správe posudzuje o niečo podrobnejšie než ostatné hodnotené krajiny. Vyplýva to zo skutočnosti, že slovenské orgány 4. apríla 2008 predložili žiadosť o hodnotenie vzhľadom na zámer Slovenska prijať euro k 1. januáru 2009.

Konvergenčná správa ECB 2008 podáva nasledujúce hodnotenie Slovenska:

V referenčnom období od apríla 2007 do marca 2008 dosiahla priemerná dvanásťmesačná miera inflácie HICP na Slovensku 2,2 %, čo je výrazne pod referenčnou hodnotou 3,2 %. Rast jednotkových nákladov práce je v posledných rokoch pomalý vďaka výraznému rastu produktivity. Ročná miera inflácie však v posledných mesiacoch rastie a v marci 2008 dosiahla 3,6 %.

Slovensko čelí rizikám rastu inflácie. Tie súvisia predovšetkým so skutočnosťou, že tlmiaci vplyv trendového nominálneho zhodnocovania slovenskej koruny voči euru na hladinu inflácie by sa v podmienkach neodvolateľne stanoveného pevného výmenného kurzu voči euru postupne vytratil. Po druhé, napätie na trhu práce a vznikajúci nedostatok pracovných síl v niektorých regiónoch a segmentoch trhu práce predstavujú riziko akcelerácie mzdového rastu. Po tretie, riziko rastu inflácie vyplýva aj z cien energií, keďže nedávny nárast globálnych cien energií sa ešte v plnej miere nepremietol do spotrebiteľských cien. Okrem toho je pravdepodobné, že na infláciu bude mať v najbližších rokoch vplyv aj proces dobiehania hospodársky rozvinutejších členských krajín. Celkovo teda existujú značné obavy v súvislosti s udržateľnosťou konvergenzie inflácie na Slovensku.

Na Slovensko sa v súčasnosti vzťahuje rozhodnutie Rady EÚ o existencii nadmerného deficitu. V referenčnom roku 2007 však rozpočtový deficit na Slovensku dosiahol 2,2 % HDP, takže bol pod referenčnou hodnotou 3 %. Prognóza Európskej komisie predpokladá na rok 2008 ďalšie zníženie deficitu na 2,0 %. Pomer dlhu verejnej správy v roku 2007 klesol na 29,4 % HDP, čo je výrazne pod referenčnou hodnotou 60 %. Na dosiahnutie strednodobého cieľa stanoveného v Pakte stability a rastu, ktorý je v konvergenčnom programe kvantifikovaný ako deficit očistený o cyklické vplyvy a vplyv dočasných opatrení vo výške 0,8 % HDP do roku 2010, je však na Slovensku potrebná ďalšia konsolidácia.

Pred hodnotením konvergenzie bola slovenská koruna súčasťou mechanizmu ERM II viac ako dva roky. Centrálna parita slovenskej meny v ERM II bola pôvodne stanovená na 38,4550 koruny za euro so štandardným flukтуаčným pásmom $\pm 15\%$. Počas referenčného obdobia slovenská koruna zaznamenala trend zhodnocovania voči euru a jej centrálna parita bola vzhľadom na priaznivé ekonomické fundamenty s účinnosťou od 19. marca 2007 revalvovaná o 8,5 % na 35,4424 SKK/EUR. Následne sa s korunou stabilne obchodovalo nad úrovňou novej centrálnej parity, pričom začiatkom mája jej kurz centrálnu paritu presahoval o približne 9 %. Trend zhodnocovania meny v posledných rokoch sťažuje analýzu toho, ako by slovenské hospodárstvo fungovalo v podmienkach neodvolateľne stanovených pevných výmenných kurzov.

V referenčnom období od apríla 2007 do marca 2008 dosahovala priemerná úroveň dlhodobých úrokových mier 4,5 %, čo je výrazne pod referenčnou hodnotou kritéria úrokových mier 6,5 %. Vývoj dlhodobých úrokových mier počas referenčného obdobia v podstate zodpovedal dynamike zodpovedajúcich dlhodobých úrokových mier v eurozóne.

Vytvorenie priaznivého prostredia pre udržateľnú konvergenciu si na Slovensku okrem iného vyžaduje realizáciu udržateľných a presvedčivých opatrení v oblasti rozpočtovej konsolidácie. Takéto opatrenia by pomohli znížiť riziko vzniku dopytových inflačných tlakov a tlakov na bežný účet platobnej bilancie a zároveň upevniť proces rozpočtovej konsolidácie a súčasný priaznivý vývoj hospodárstva. Pokiaľ ide o štrukturálne opatrenia, bude dôležité zlepšiť fungovanie trhu práce, ktorý sa v súčasnosti vyznačuje dlhodobo vysokou štrukturálnou nezamestnanosťou, nesúlalom v kvalifikačnej štruktúre pracovných síl a ich nedostatočnou mobilitou. Rast miezd by mal aj naďalej reagovať na zmeny rastu produktivity práce, podmienky na trhu práce a vývoj v konkurenčných krajinách. Slovensko by tiež malo pokračovať v liberalizácii hospodárstva a ďalej zvyšovať konkurenciu na trhu tovaru a služieb, predovšetkým v energetickom sektore. Tieto opatrenia spolu s makroekonomickou politikou zameranou na stabilitu pomôžu vytvoriť prostredie prispievajúce k udržateľnej cenovej stabilite a podporia konkurencieschopnosť a rast zamestnanosti.

Ministerstvo financií Slovenskej republiky s ECB 20. júla a 24. septembra 2007 konzultovalo návrh zákona o zavedení eura v Slovenskej republike a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Národná rada Slovenskej republiky 28. novembra 2007 prijala zákon (ďalej len „novela zákona“), ktorý upravil zákon o Národnej banke Slovenska na základe uvedenej konzultácie, Konvergenčnej správy ECB z roku 2004 a stanoviska ECB CON/2007/43 z 19. decembra 2007 na žiadosť Ministerstva financií Slovenskej republiky k návrhu zákona o zavedení meny euro v Slovenskej republike a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Niektoré ustanovenia novely zákona nadobudli

účinnosť 1. januára 2008 a ostatné nadobudnú účinnosť v deň zavedenia eura na Slovensku. Zároveň sa konštatuje, že Slovensko od vydania Konvergenčnej správy z decembra 2006 upravilo svoju legislatívu tak, aby v plnej miere spĺňala požiadavku zákazu menového financovania.

***

Vypracovaním konvergenčnej správy ECB plní požiadavku stanovenú v článku 122 ods. 2 v nadväznosti na článok 121 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva minimálne raz za dva roky alebo na žiadosť členského štátu, pre ktorý platí výnimka, podľa Rade Európskej únie správu „o pokroku, ktorý členské štáty dosiahli pri plnení záväzkov týkajúcich sa dosiahnutia hospodárskej a menovej únie“.

Do Hospodárskej a menovej únie sa zatiaľ v plnej miere nezapojilo 12 členských štátov EÚ. Dva z nich – Dánsko a Spojené kráľovstvo – majú v zmysle podmienok stanovených v príslušných protokoloch pripojených k zmluve osobitné postavenie. Konvergenčné správy o týchto dvoch členských štátoch sa preto vypracovávajú iba na ich žiadosť.

Konvergenčná správa ECB je k dispozícii v 22 úradných jazykoch Spoločenstva na internetovej stránke ECB (<http://www.ecb.europa.eu>).

Európska centrálna banka

Riaditeľstvo pre komunikáciu, tlačový a informačný odbor

Kaiserstrasse 29, D-60311 Frankfurt am Main

Tel.: +49 69 1344 7455, Fax: +49 69 1344 7404

Internet: <http://www.ecb.europa.eu>

Šírenie je dovolené len s uvedením zdroja.